

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาว (*Litopenaeus vannamei*) ภายใต้มาตรฐาน GAP

ของเกษตรกรในอำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี

Factors Affecting Success of White Shrimp Farming (*Litopenaeus vannamei*) by GAP

in Laemsing District, Chanthaburi Province

รุจิรดา สำเร็จ^{*1} สรวุฑู แสงสว่างโชติ^{**2} ถาวร ฉิมเลี้ยง^{***3}

^{1,2,3} สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

E-mail: s.rujirada12@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาวภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกรในอำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาวจำนวน 149 คน ผลการวิจัยพบว่า ขนาดพื้นที่บ่อเลี้ยงกุ้งขาว การติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เลี้ยงกุ้งขาว และจำนวนแรงงานในครัวเรือน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนการเป็นสมาชิกกลุ่มหรือสถาบันการเกษตร การศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งขาวภายใต้มาตรฐาน GAP และการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ประมง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาวภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกรในอำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาวภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร มีค่าร้อยละ 63.50 ($R^2=0.635$) โดยตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับตัวแปรตาม คือ ขนาดพื้นที่บ่อเลี้ยงกุ้งขาว การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือสถาบันการเกษตร การติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เลี้ยงกุ้งขาว การศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งขาวภายใต้มาตรฐาน GAP จำนวนแรงงานในครัวเรือน และตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์เชิงลบกับตัวแปรตาม คือ การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ประมง

คำสำคัญ: กุ้งขาว, มาตรฐาน GAP, ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ, จังหวัดจันทบุรี

Abstract

The aims of this research were to investigate factors which affected success on white shrimp farming under GAP in Laemsing district, Chanthaburi province. A hundred and forty-nine representative shrimp farmer were interviewed. The results showed that the average pond size, the connection between white shrimp farmer and the number of labors per household were significantly different at 0.05 level while membership in agricultural institutions, white shrimp GAP farm trip and fishery offices connection were significantly different at 0.01 level success in white shrimp farming by GAP in Laemsing district, Chanthaburi province with 63.50 percent ($R^2=0.635$). The independent variable had affected positive relation to dependent variable were the average pond size, membership in agricultural institutions, the connection between white shrimp farmer, white shrimp GAP farm trip and the number of labors per household. However, the independent variable affected negative relation to dependent variable was fishery offices connection.

Keywords: White shrimp, GAP standard, Factors affecting success, Chanthaburi province

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัย (symposium) ระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 13
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

บทนำ

กุ้งขาว หรือ กุ้งขาวแวนนาไม *Litopenaeus vannamei* เป็นกุ้งพื้นเมืองในทวีปอเมริกาใต้ อาศัยอยู่ตามแนวชายฝั่ง บริเวณพื้นโคลนลงไปจนถึงระดับความลึกประมาณ 72 เมตร (Dore and Frimodt, 1987) มีลักษณะเฉพาะเด่นชัด คือ มีลำตัวขาวใส ขามีสีขาวยาว ปลายหางสีแดงเข้ม และเห็นลำไส้ชัดเจนกว่ากุ้งชนิดอื่นๆ (ภิญโญ เกียรติภิญโญ, 2545) และเป็นกุ้งที่มีการเจริญเติบโตและปรับตัวให้เข้ากับการเลี้ยงแบบหนาแน่นได้ดี และให้ผลผลิตต่อไร่สูง สำหรับในปี พ.ศ. 2541 ประเทศไทยมีการนำกุ้งขาวมาเลี้ยงและศึกษาพัฒนาการเลี้ยง ปรับปรุงสายพันธุ์ และศึกษาวิจัยด้านต่างๆ เกี่ยวกับกุ้งขาวมาโดยตลอด ทำให้อุตสาหกรรมการเลี้ยงกุ้งขาวขยายตัวอย่างรวดเร็ว เป็นผลให้กุ้งขาวเป็นสินค้าสัตว์น้ำที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย ซึ่งสามารถสร้างมูลค่าจากการส่งออกจำนวนมาก โดยในปัจจุบันกรมประมงได้ให้ความสำคัญและเข้มงวดกับกระบวนการผลิตสินค้ากุ้งทะเล เพื่อให้มีคุณภาพ มาตรฐาน และสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ทั้งระบบ ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคที่ในปัจจุบันต่างหันมาใส่ใจความปลอดภัยทางด้านอาหารมากยิ่งขึ้น กรมประมงจึงกำหนดนโยบายให้มีมาตรฐานในด้านการผลิตกุ้งทะเล โดยให้เกษตรกรเข้าใจและมีแนวทางปฏิบัติในการจัดการเพาะเลี้ยงกุ้งที่ดีและยั่งยืน ได้แก่ มาตรฐานการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดี (Good Aquaculture Practice : GAP) โดยจุดประสงค์หลักของมาตรฐาน คือ ผลผลิตกุ้งที่ได้มีคุณภาพดี ถูกหลักสุขอนามัย ปลอดภัยปนเปื้อน รวมทั้งเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (กรมประมง, 2560) และเป็นที่ยอมรับของตลาดโลก เป็นส่วนสำคัญในการเพิ่มมูลค่าผลผลิตและสร้างมาตรฐานในการส่งออก (ฮารดา, 2559)

ในภาคตะวันออกโดยเฉพาะจังหวัดจันทบุรีที่มีพื้นที่ติดชายฝั่งทะเล ทำให้การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำมีบทบาทที่สำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของพื้นที่ โดยสัตว์น้ำที่เพาะเลี้ยงหลัก คือ กุ้งขาวแวนนาไม (สำนักงานจังหวัดจันทบุรี, 2562) โดยมีเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาวที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP จากกรมประมงทั้งหมด 983 ราย และมีพื้นที่เพาะเลี้ยงกุ้งขาวที่สำคัญ คือ อำเภอแหลมสิงห์ อำเภอท่าใหม่ อำเภอนายายอาม อำเภอขลุง และอำเภอเมืองจันทบุรี โดยเฉพาะอำเภอ แหลมสิงห์ มีเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาวที่ได้รับการรับรองมาตรฐานมากที่สุดทั้งหมด 237 ราย (ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่งจันทบุรี, 2563) ในปี พ.ศ. 2559 จังหวัดจันทบุรีมีผลผลิตกุ้ง 35,483 ตัน สูงเป็นอันดับ 1 ของประเทศ ทำให้จังหวัดจันทบุรีเป็นฐานการผลิตกุ้งทะเลที่สำคัญลำดับต้นๆ ของประเทศไทย (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2559) ปัจจุบันประมงจังหวัดจันทบุรีได้มีการส่งเสริมให้เกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาวได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP เพื่อยกระดับการเลี้ยงกุ้งให้มีมาตรฐานที่ผู้บริโภคเชื่อมั่น และเพื่อมุ่งสู่การประกอบการที่ยั่งยืน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาวภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาว ในอำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี เพื่อเป็นความรู้และแนวทางในการพัฒนาการเลี้ยงกุ้งขาวภายใต้มาตรฐาน GAP ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาวภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร ในอำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของงานวิจัยนี้ คือ เกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาว ที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน GAP ในอำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี จำนวน 237 คน จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คำนวณจากสูตรของ Taro Yamane (1967) กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05 จะได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 149 คน และทำการสุ่มตัวอย่างทั้ง 7 ตำบล ได้แก่ ได้แก่ 1) ตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ 2) ตำบลเกาะเปริด

3) ตำบลหนองซิม 4) ตำบลพลั่ว 5) ตำบลคลองน้ำเค็ม 6) ตำบลบางสระแก้ว 7) ตำบลบางกะไชย โดยการคำนวณหาสัดส่วนที่เหมาะสมต่อประชากรในแต่ละตำบล (นำชัย ทนุผล, 2531) เมื่อได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการทำการสุ่มเลือกตัวอย่างแบบเป็นระบบ (Systematic Random Sampling) จากบัญชีรายชื่อเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาว ที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน GAP แต่ละตำบล

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และข้อมูลการปฏิบัติในการเลี้ยงกุ้งขาวตามมาตรฐาน GAP ของเกษตรกร

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาวภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายกุ้งขาว/ไร่/รอบการผลิต)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีลักษณะคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended Questionnaires) และคำถามแบบปลายปิด (Close-ended Questionnaires) ที่ได้รับการตรวจสอบความถูกต้องเชิงคำถามโดยผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำไปทดลองใช้กับเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาวที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทางสังคมของเกษตรกร

ตอนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจของเกษตรกร

ตอนที่ 3 ข้อมูลการปฏิบัติตามมาตรฐาน GAP ของเกษตรกร จากนั้นตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบราซ (Cronbach alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นที่ 0.97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์และการทำแบบสอบถามกับเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ระหว่างเดือนสิงหาคม ถึง ธันวาคม พ.ศ. 2563

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจ ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive analysis) ประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดี (GAP) ทั้ง 7 ข้อ ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive analysis) ประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาว ภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร ในอำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อหาตัวแปรอิสระที่มีผลต่อตัวแปรตาม

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. ข้อมูลพื้นฐานทางสังคมของเกษตรกร

เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 74.50 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 25.50 อายุตั้งแต่ 51 ปี ขึ้นไป (ร้อยละ 51.00) โดยมีอายุน้อยที่สุด 26 ปี อายุมากที่สุด 73 ปี อายุเฉลี่ยของเกษตรกร 51.11 ปี และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 10.43 สถานภาพของเกษตรกรส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส (ร้อยละ 89.90) ระดับการศึกษาของเกษตรกรส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 49.70) จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของเกษตรกรส่วนใหญ่มีสมาชิกในครัวเรือน 3 - 4 คน (ร้อยละ 65.10) โดยมีจำนวนสมาชิกใน

ครัวเรือนต่ำสุด 2 คน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนสูงสุด 9 คน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.13 คน และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.43 ประสบการณ์ในการเลี้ยงกุ้งของเกษตรกรส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการเลี้ยงกุ้งตั้งแต่ 20 ปี ขึ้นไป (ร้อยละ 31.50) โดยมีประสบการณ์การเลี้ยงกุ้งต่ำสุด 1 ปี ประสบการณ์การเลี้ยงกุ้งสูงสุด 32 ปี เกษตรกรมีประสบการณ์การเลี้ยงกุ้งเฉลี่ย 15.27 ปี และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.11 การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือสถาบันการเกษตร เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มหรือสถาบันการเกษตร (ร้อยละ 79.90) การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ประมง เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ประมง (ร้อยละ 55.03) การติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เลี้ยงกุ้ง เกษตรกรส่วนใหญ่มีการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เลี้ยงกุ้ง (ร้อยละ 56.40) การฝึกอบรมการเลี้ยงกุ้งภายใต้มาตรฐาน GAP เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการรับการฝึกอบรม (ร้อยละ 77.90) การศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งภายใต้มาตรฐาน GAP เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เคยศึกษาดูงาน (ร้อยละ 83.20) การสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งภายใต้มาตรฐาน GAP เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เคยสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต (ร้อยละ 88.60)

2. ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจของเกษตรกร

ขนาดพื้นที่บ่อเลี้ยงกุ้ง เกษตรกรส่วนใหญ่มีขนาดพื้นที่เลี้ยง 2-3 ไร่/บ่อ (ร้อยละ 61.70) โดยมีขนาดพื้นที่เลี้ยงกุ้งต่ำสุด 1 ไร่/บ่อ มีขนาดพื้นที่เลี้ยงกุ้งสูงสุด 5 ไร่/บ่อ มีขนาดพื้นที่เลี้ยงกุ้งเฉลี่ย 2.46 ไร่/บ่อ และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.03 จำนวนบ่อเลี้ยงกุ้ง เกษตรกรส่วนใหญ่มีจำนวนบ่อเลี้ยง 2-3 บ่อ (ร้อยละ 45.60) โดยมีจำนวนบ่อเลี้ยงกุ้งต่ำสุด 1 บ่อ มีจำนวนบ่อเลี้ยงกุ้งสูงสุด 24 บ่อ มีจำนวนบ่อเลี้ยงกุ้งเฉลี่ย 3.38 บ่อ และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.46 จำนวนแรงงานรับจ้าง เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีแรงงานรับจ้าง (ร้อยละ 87.90) โดยมีแรงงานรับจ้างต่ำสุด 1 คน มีแรงงานรับจ้างสูงสุด 8 คน มีแรงงานรับจ้างเฉลี่ย 2.67 คน และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.78 จำนวนแรงงานในครัวเรือน เกษตรกรส่วนใหญ่มีแรงงานในครัวเรือน (ร้อยละ 87.20) โดยเกษตรกรมีแรงงานในครัวเรือนต่ำสุด 1 คน มีแรงงานในครัวเรือนสูงสุด 4 คน มีแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 1.45 คน และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.61 อัตราความหนาแน่นในการปล่อยลูกกุ้ง เกษตรกรส่วนใหญ่ปล่อยลูกกุ้งอัตราความหนาแน่นระหว่าง 100,000-150,000 ตัว/ไร่ (ร้อยละ 61.70) โดยปล่อยลูกกุ้งอัตราความหนาแน่นต่ำสุด 60,000 ตัว/ไร่ ปล่อยลูกกุ้งอัตราความหนาแน่นสูงสุด 200,000 ตัว/ไร่ ปล่อยลูกกุ้งอัตราความหนาแน่นเฉลี่ย 94,899 ตัว/ไร่ และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 31,443.16 ต้นทุนจากการเลี้ยงกุ้ง/ไร่/รอบการผลิต เกษตรกรส่วนใหญ่มีต้นทุนระหว่าง 50,000-100,000 บาท/ไร่/รอบการผลิต โดยมีต้นทุนในการเลี้ยงกุ้งต่ำสุด 45,000 บาท/ไร่/รอบการผลิต มีต้นทุนในการเลี้ยงกุ้งสูงสุด 230,000 บาท/ไร่/รอบการผลิต มีต้นทุนในการเลี้ยงกุ้งเฉลี่ย 107,050.30 บาท/ไร่/รอบการผลิต และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 52,834.83 รายได้จากการเลี้ยงกุ้ง/ไร่/รอบการผลิต เกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 100,000-150,000 บาท/ไร่/รอบการผลิต (ร้อยละ 28.20) โดยมีรายได้จากการเลี้ยงกุ้งต่ำสุด 75,000 บาท/ไร่/รอบการผลิต มีรายได้จากการเลี้ยงกุ้งสูงสุด 320,000 บาท/ไร่/รอบการผลิต มีรายได้จากการเลี้ยงกุ้งเฉลี่ย 193,617.40 บาท/ไร่/รอบการผลิต และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 72,180.85

3. ข้อมูลการปฏิบัติตามมาตรฐาน GAP ของเกษตรกร

การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดี ทั้ง 7 ข้อ โดยรวมเกษตรกรมีการปฏิบัติตามมาตรฐานอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยรวมทุกประเด็นเท่ากับ 4.37 (ค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 5.00) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.75 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลการปฏิบัติตามมาตรฐาน GAP ของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาว

(n = 149)

เงื่อนไขมาตรฐาน GAP	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. การเลือกสถานที่			
1.1 มีการคมนาคมสะดวกและสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน และอยู่ในที่น้ำท่วมไม่ถึงหรือมีการป้องกันที่ดี	4.39	0.84	มากที่สุด
1.2 อยู่ใกล้แหล่งน้ำที่มีคุณภาพดี มีสภาพของดินที่เหมาะสมต่อการเลี้ยงกุ้งและไม่อยู่ในอิทธิพลของแหล่งกำเนิดมลภาวะ	4.40	0.83	มากที่สุด
2. การจัดการเลี้ยงทั่วไป	4.47	0.71	มากที่สุด
2.1 อุปกรณ์และสถานที่เก็บอาหารอยู่ในสภาพที่สามารถใช้งานได้	4.40	0.82	มากที่สุด
2.2 มีการวางผังฟาร์มที่ถูกต้องตามหลักการเลี้ยงกุ้ง ซึ่งต้องประกอบด้วยบ่อเลี้ยงกุ้ง บ่อพักน้ำ บ่อบำบัดน้ำ ที่เก็บเลน ที่เก็บอาหาร และที่เก็บอุปกรณ์	4.55	0.66	มากที่สุด
2.3 มีการเตรียมน้ำ ดินและตะกอนเลนก่อนการเลี้ยงกุ้งอย่างเหมาะสม	3.85	0.57	มาก
2.4 มีการปล่อยลูกกุ้งที่มีคุณภาพดี มีความหนาแน่นและอายุที่เหมาะสม	4.50	0.66	มากที่สุด
2.5 มีการติดตั้งเครื่องเพิ่มอากาศอย่างเหมาะสมและมีการจัดการรักษาคุณภาพน้ำที่ดี			
3. อาหาร การให้อาหาร และปัจจัยการผลิตกุ้ง			
3.1 เลือกใช้อาหารกุ้งที่ขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานที่รับผิดชอบ มีคุณภาพดี ผลิตใหม่และไม่เก็บไว้นาน	4.55	0.64	มากที่สุด
3.2 พื้นที่เก็บอาหารกุ้งมีความสะอาด ไม่ชื้นแฉะ สามารถกันแสงแดด กันฝนและความชื้นได้เป็นอย่างดี	4.53	0.68	มากที่สุด
3.3 มีวิธีการจัดการให้อาหารที่มีประสิทธิภาพ และมีวิธีการจัดการที่ดี	4.37	0.70	มากที่สุด
3.4 ปัจจัยการผลิตที่ใช้เสริมสร้างความแข็งแรงของกุ้งหรือรักษาคุณภาพน้ำต้องขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานที่รับผิดชอบ และเกษตรกรใช้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	4.34	0.82	มากที่สุด
4. การจัดการสุขภาพ และการแก้ไขปัญหาโรคกุ้ง			
4.1 มีการเฝ้าระวังสุขภาพกุ้งประจำวันอย่างเหมาะสมและสม่ำเสมอ ควบคู่กับการตรวจคุณภาพน้ำในบ่อเลี้ยงอยู่เป็นประจำ	4.41	0.78	มากที่สุด
4.2 เมื่อกุ้งมีปัญหาด้านสุขภาพ ต้องวินิจฉัยโรคและวิเคราะห์สาเหตุ และมีมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคกุ้งที่มีประสิทธิภาพ	4.34	0.83	มากที่สุด
4.3 ในกรณีจำเป็น เมื่อต้องมีการรักษาโรคกุ้ง ต้องใช้ยาปฏิชีวนะที่อนุญาตให้ใช้ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ หลังจากใช้มีการเลี้ยงต่อไปเพื่อให้ยาเหลือตกค้างอยู่ในปริมาณที่เกินกำหนด	4.32	0.84	มากที่สุด
5. สุขอนามัยฟาร์ม			
5.1 บริเวณภายในฟาร์มสะอาดถูกสุขอนามัยอยู่เสมอ ขยะและสิ่งปฏิกูลจากฟาร์มมีการทิ้งและกำจัดอย่างถูกวิธี	4.41	0.73	มากที่สุด

ตารางที่ 1 ข้อมูลการปฏิบัติตามมาตรฐาน GAP ของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาว (ต่อ)

(n = 149)

เงื่อนไขมาตรฐาน GAP	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
5.2 เก็บรักษาอาหารกุ้งและอุปกรณ์ต่างๆ ในลักษณะที่ดี ไม่ให้เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรค	4.42	0.74	มากที่สุด
5.3 มีห้องสุขาที่ถูกต้องตามหลักอนามัย ของเสียไม่ให้ซึมหรือปนเปื้อนเข้าไปสู่ระบบการเลี้ยงกุ้ง	4.36	0.77	มากที่สุด
5.4 น้ำที่ใช้เลี้ยงกุ้งมีปริมาณแอมโมเนียไม่เกินค่าที่กำหนดไว้	4.12	0.90	มาก
6. การเก็บเกี่ยวผลผลิตและการขนส่ง			
6.1 เกษตรกรวางแผนการจับและจำหน่ายโดยเน้นการรักษาความสด และความสะอาดในการขนส่ง	4.38	0.77	มากที่สุด
6.2 มีรายงานผลการสุ่มตรวจยาปฏิชีวนะตกค้างในผลผลิตกุ้ง และมีการขอใบกำกับกับการขนย้ายสัตว์น้ำ	4.36	0.85	มากที่สุด
7. การจดบันทึกข้อมูล			
7.1 มีบันทึกการจัดการเลี้ยง การให้อาหาร การใช้ยาและสารเคมีที่ถูกต้อง สม่าเสมอและให้เป็นปัจจุบัน	4.36	0.84	มากที่สุด
ภาพรวม	4.37	0.75	มากที่สุด

4. ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ กับความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาว ภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร (รายได้สุทธิจากการจำหน่ายกุ้งขาว/ไร่/รอบการผลิต)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน โดยสรุปความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาวของเกษตรกร ภายใต้ มาตรฐาน GAP (วัดจากรายได้สุทธิจากการจำหน่ายกุ้งขาว/ไร่/รอบการผลิต)

ตัวแปร	R	R ²	R ² adj	B	Beta	t
ขนาดพื้นที่บ่อเลี้ยงกุ้งขาว	0.667	0.463	0.436	20,148.237	0.478	5.85
การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือสถาบันเกษตรกร	0.717	0.552	0.525	35,478.523	0.487	5.12
การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ประมง หรือนักวิชาการประมง	0.732	0.547	0.542	-0.563	-0.393	-4.47
การติดต่อกับเพื่อนเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้ง	0.765	0.586	0.567	0.149	0.243	3.35
การศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งภายใต้มาตรฐาน GAP	0.778	0.617	0.584	8,258.589	0.179	2.97
จำนวนแรงงานในครัวเรือน	0.793	0.635	0.610	6,334.521	0.133	2.23
ค่าคงที่				-135,589.47		-4.12

F = 42.14

จากตารางที่ 2 พบว่ามีตัวแปรอิสระ 6 ตัว ได้แก่ ขนาดพื้นที่บ่อเลี้ยงกุ้งขาว การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือสถาบัน การเกษตร การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ประมง การติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เลี้ยงกุ้งขาว การศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งขาวภายใต้มาตรฐาน GAP และจำนวนแรงงานในครัวเรือน มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาวภายใต้มาตรฐาน GAP (รายได้สุทธิจากการจำหน่ายกุ้งขาว/ไร่/รอบการผลิต) อธิบายได้ว่า ตัวแปรของขนาดพื้นที่บ่อเลี้ยงกุ้งขาวมีผลต่อรายได้สุทธิจากการจำหน่ายกุ้งขาวของเกษตรกร รองลงมา คือ การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือสถาบันการเกษตร การติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เลี้ยงกุ้งขาว การศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งขาวภายใต้มาตรฐาน GAP จำนวนแรงงานในครัวเรือน และการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ประมง ตามลำดับ ความสามารถของตัวแปรอิสระต่างๆ ในการอธิบายความผันแปรของความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาวภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร จะเพิ่มขึ้น ตามจำนวนตัวแปรที่นำมารวมกัน โดยเริ่มจากตัวแปรขนาดพื้นที่บ่อเลี้ยงกุ้งขาว ที่สามารถอธิบายความผันแปรของความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาวภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกรได้ร้อยละ 46.30 แต่หากรวมตัวแปรอิสระทั้ง 6 ตัว แล้วจะสามารถอธิบายความผันแปรของความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาวภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกรได้ร้อยละ 63.50 ($R^2 = 0.635$) โดยมีตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับตัวแปรตามจำนวน 5 ตัวแปร และมีตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงลบกับตัวแปรตามจำนวน 1 ตัวแปร ดังนี้

ขนาดพื้นที่บ่อเลี้ยงกุ้งขาว ($R = 0.667$, $R^2 = 0.463$) มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาวภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรที่มีขนาดพื้นที่บ่อเลี้ยงกุ้งขาวมากจะประสบความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาวภายใต้มาตรฐาน GAP มากกว่าเกษตรกรที่มีขนาดพื้นที่บ่อเลี้ยงกุ้งขาวน้อย เนื่องจากขนาดพื้นที่บ่อเลี้ยงกุ้งขาวมากก็สามารถเลี้ยงกุ้งขาวได้จำนวนมากในคราวเดียวกัน ทำให้เกษตรกรมีรายได้จากการเลี้ยงกุ้งขาวภายใต้มาตรฐาน GAP มากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ กิตติพงษ์ คำคง (2553) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเลี้ยงปลาของเกษตรกร ในอำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเลี้ยงปลาอย่างหนึ่ง คือ ขนาดพื้นที่บ่อเลี้ยงปลา โดยปริมาณผลผลิตกุ้งขาวต่อหน่วยพื้นที่จะมีค่ามากยิ่งขึ้นกับความเข้มงวดของการเลี้ยงตามมาตรฐาน GAP (จุฑามาศ ทะแกแก้วพันธุ์ และคณะ, 2558)

การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือสถาบันการเกษตร ($R = 0.717$, $R^2 = 0.552$) มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาว ภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรที่เป็นสมาชิกกลุ่มหรือสถาบันการเกษตรจะประสบความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาวภายใต้มาตรฐาน GAP มากกว่าเกษตรกรที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มหรือสถาบันการเกษตร เนื่องจากเกษตรกรที่เป็นสมาชิกกลุ่มหรือสถาบันการเกษตร สามารถรวมตัวกันซื้อปัจจัยการผลิตได้ในราคาที่ถูกลง ได้รับข้อมูลความรู้หรือเทคโนโลยีใหม่ๆ ได้รวดเร็ว ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลได้ดีกว่า เกิดความสามัคคีในกลุ่มคนอาชีพเดียวกัน ช่วยเหลือกัน และได้มีการพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน ทำให้เกษตรกรมีการยอมรับเทคโนโลยีใหม่ๆ ง่ายขึ้น ซึ่งทางกลุ่มหรือสถาบันเองได้มีการวางระเบียบข้อบังคับให้เป็นแนวทางปฏิบัติของสมาชิกด้วย สอดคล้องกับการศึกษาของ อนุสรณ์ แสนอาษา (2549) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการเลี้ยงปลาของเกษตรกร ในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าการเป็นสมาชิกของสถาบันทางการเกษตรที่เกี่ยวกับการเลี้ยงปลา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการเลี้ยงปลาของเกษตรกร

การติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เลี้ยงกุ้งขาว ($R = 0.765$, $R^2 = 0.586$) มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาวภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรที่มีการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เลี้ยงกุ้งขาวมากจะประสบความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาวภายใต้มาตรฐาน GAP มากกว่าเกษตรกรที่มีการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เลี้ยงกุ้งขาวน้อย เนื่องจากเกษตรกรที่มีการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เลี้ยงกุ้งขาวจะได้รับข้อมูลข่าวสารใหม่ แลกเปลี่ยนความรู้ ปรึกษาปัญหาหรือวิธีแก้ไขปัญหาในการเลี้ยงกุ้งขาว และนำมาปรับใช้ในการปฏิบัติของตนเอง สอดคล้องกับการศึกษาของ ภัทราพร สระทองฮ่อม (2560) ได้ศึกษาความสำเร็จในการดำเนินงานของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้ง อำเภอกำแพงแสน

จังหวัดนครปฐม พบว่าแนวทางการส่งเสริมความสำเร็จในการดำเนินงานของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้ง ได้แก่ การเรียนรู้และการพัฒนา โดยเกษตรกรหาความรู้และวิธีการเลี้ยงกุ้งเพิ่มเติมด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้ง เช่นเดียวกับการศึกษาของ พิริยะ แสนรักษ์ และคณะ (2553) ที่กล่าวถึงความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาวในภาคใต้และภาคตะวันออก การติดต่อสื่อสารระหว่าง ผู้เลี้ยงด้วยกันมีผลต่อความสำเร็จ

การศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งขาวภายใต้มาตรฐาน GAP ($R = 0.778$, $R^2 = 0.617$) มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก กับการความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาว ภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรที่เข้ารับการศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งขาวภายใต้มาตรฐาน GAP จะประสบความสำเร็จมากกว่าเกษตรกรที่ไม่เข้า รับการศึกษาดูงาน เนื่องจากการศึกษาดูงานมีประโยชน์ทั้งในด้านความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ความสัมพันธ์ โดยช่วยกระตุ้นให้ เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน รวมทั้งแลกเปลี่ยนประสบการณ์ มุมมองความคิดเห็นต่างๆ ร่วมกัน ทำให้ได้เห็นถึงเทคนิควิธีการในการนำมา ปรับใช้หรือการแก้ไขปัญหาในการเลี้ยงกุ้ง ซึ่งสอดคล้องกับ พัลลภ ประจง (2550)

ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลี้ยงกุ้งขาวของเกษตรกรฟาร์มเลี้ยงตามมาตรฐาน GAP อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง พบว่า ปัจจัยด้านการส่งเสริมการเกษตร ได้แก่ การศึกษาดูงานจากผู้ประสบความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาว มีผลต่อการตัดสินใจเลี้ยงกุ้ง ขาวของเกษตรกร

จำนวนแรงงานในครัวเรือน ($R = 0.793$, $R^2 = 0.635$) มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาว ภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่า การมีจำนวนแรงงานในครัวเรือน สำหรับการเลี้ยงกุ้งมากจะประสบความสำเร็จมากกว่ามีแรงงานในครัวเรือนน้อย เนื่องจาก การมีแรงงานในครัวเรือนทำให้ เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตได้ และแรงงานในครัวเรือนจะมีความมุ่งมั่นหรือการทุ่มเทในการทำงานสูง พร้อมทั้งจะเรียนรู้ อยู่เสมอ ทำให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ สอดคล้องกับการศึกษาของ พุศิจิ แก้วแท้ (2552) ได้ทำการศึกษาการวัด ประสิทธิภาพเชิงเทคนิคการผลิตกุ้งขาว ภายใต้มาตรฐาน GAP ในจังหวัดระยอง พบว่า จำนวนลูกกุ้ง ปริมาณอาหาร จำนวน แรงงาน และขนาดพื้นที่เลี้ยงกุ้ง มีความสัมพันธ์ในทางบวกต่อจำนวนผลผลิต

การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ประมง ($R = 0.732$, $R^2 = 0.547$) มีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาว ภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรที่มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ ประมงน้อย มีความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาวภายใต้มาตรฐาน GAP มากกว่าเกษตรกรที่มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ประมงมาก ซึ่งไม่ สอดคล้องกับการศึกษาของ กิตติพงศ์ คำคง (2553) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเลี้ยงปลานิลของ เกษตรกร ในอำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าการติดต่อและพบปะกับเจ้าหน้าที่ที่มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความสำเร็จ ของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล แนวโน้มที่เป็นแบบนี้ อาจเกิดได้จากความยุ่งยากในช่องทางการติดต่อสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่กับ เกษตรกร หรือการให้ความรู้ของเจ้าหน้าที่ไม่ทั่วถึง เพราะจากข้อมูลเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ประมง ไม่ได้รับ การอบรมและการศึกษาดูงานจากเจ้าหน้าที่ ทำให้เกษตรกรต้องมีความพยายาม ความใส่ใจด้วยตนเองมากขึ้น ซึ่งเจ้าหน้าที่ก็อาจ ไม่ได้ติดตามผลอย่างต่อเนื่องด้วย แต่ทั้งนี้การจะประสบความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาว ไม่ใช่จากปัจจัยจากการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ ประมงเพียงอย่างเดียว ยังมีปัจจัยอื่นๆ อีกที่เข้ามาเกี่ยวข้องและส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในกระบวนการเลี้ยงของตนที่ดำเนินอยู่ ซึ่ง ความเชื่อมั่นในตนเอง คือ รากฐานและส่วนประกอบสำคัญที่ทำให้เกษตรกรประสบความสำเร็จ

สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาวภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกรในอำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรีมี 6 ปัจจัย คือ 1. ขนาดพื้นที่บ่อเลี้ยงกุ้งขาว 2. การติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เลี้ยงกุ้งขาว 3. จำนวนแรงงานในครัวเรือน 4. การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือสถาบันเกษตรกร 5. การศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งขาว และ 6. การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ประมง

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาวภายใต้มาตรฐาน GAP อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้งขาวภายใต้มาตรฐาน GAP ของเกษตรกร มีค่าร้อยละ 63.50 ($R^2=0.635$) โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับตัวแปรตาม คือ ขนาดพื้นที่บ่อเลี้ยงกุ้งขาว การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือสถาบันเกษตรกร การติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เลี้ยงกุ้งขาว การศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งขาวภายใต้มาตรฐาน GAP และจำนวนแรงงานในครัวเรือน

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานภาครัฐควรจัดให้มีกิจกรรมการฝึกอบรมและศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งขาว ภายใต้มาตรฐาน GAP ให้แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาวอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ จะทำให้เกษตรกรได้รับองค์ความรู้ใหม่และเทคโนโลยีใหม่ เพื่อให้เกษตรกรเพิ่มศักยภาพด้านการผลิตสูงมากขึ้น

2. เกษตรกรไม่สามารถนำคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ประมงมาปฏิบัติจริงได้ ดังนั้นเจ้าหน้าที่ประมงควรตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลให้มีความกระชับเข้าใจง่าย เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ไม่คลาดเคลื่อน และเจ้าหน้าที่ประมงควรให้ข้อมูลและติดตามผลอย่างต่อเนื่อง

3. เกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาว ควรหาโอกาสเข้าร่วมอบรม ศึกษาดูงาน และเปิดรับข่าวสารจากสื่อต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อนำมาปรับใช้กับฟาร์มเลี้ยงกุ้งของตนเองให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

4. ควรหาโอกาสพบปะพูดคุย ติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เลี้ยงกุ้งขาวให้มากขึ้นเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนเกษตรกรด้วยกันเกี่ยวกับเรื่องการเลี้ยงกุ้งขาวภายใต้มาตรฐาน GAP เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือนำมาปรับใช้เพื่อพัฒนาการเพาะเลี้ยงกุ้งขาวของตนเอง

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาวในอำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ขอขอบคุณอาจารย์ ดร.สรารุฑ แสงสว่างโชติ และรองศาสตราจารย์ ดร.ถาวร ฉิมเลี้ยง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณคณาจารย์ คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ที่ร่วมให้คำแนะนำ และขอขอบคุณศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่งจันทบุรี ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูล

เอกสารอ้างอิง

กิตติพงษ์ คำคง. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเลี้ยงปลานิลของเกษตรกร ในอำเภอสนทวายจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2553.

- กรมประมง. **มาตรฐานฟาร์มเลี้ยงกุ้ง GAP.** (ออนไลน์) 2560 (อ้างเมื่อ 20 มิถุนายน 2563). จาก: https://www4.fisheries.go.th/local/20170519150657_file.pdf.
- จังหวัดจันทบุรี, สำนักงาน. **รายงานผลการดำเนินงานประจำปี พ.ศ. 2562 จังหวัดจันทบุรี.** (ออนไลน์) 2562 (อ้างเมื่อ 20 มิถุนายน 2563). จาก: http://www.chanthaburi.go.th/files/com_news_struct/202007_639d2bcdbd9173e.pdf.
- จุฑามาศ ทะแกลัวพันธ์ และคณะ. “การจัดการความรู้ในการผลิตกุ้งขาวแวนนาไมกรณีศึกษาจังหวัดเพชรบุรี. **การเกษตรราชนก.** 14, 1 (2558): 22-30, 2558.
- นำชัย ทนุผล. **วิธีการเตรียมโครงการวิจัย.** เชียงใหม่: สาขาบริหารการพัฒนา มหาวิทยาลัยแม่โจ้, 2531.
- พฤศจิกายน แก้วแท้. **การวัดประสิทธิภาพเชิงเทคนิคการผลิตกุ้งขาว ภายใต้มาตรฐานจีเอพี ในจังหวัดระยอง.** วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์ มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2552
- พัลลภ ประจง. **ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลี้ยงกุ้งขาวของเกษตรกรฟาร์มเลี้ยงมาตรฐาน GAP อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2550.
- พิริยะ แสนรักษ์ และคณะ. **การศึกษาการจัดการฟาร์มเลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไมในประเทศไทยและวิเคราะห์หาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณผลผลิตของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาว. รายงานสืบเนื่องการประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 48, หน้า 124-131, 2553.**
- ภัทรพร สระทองอ่วม. “ความสำเร็จในการดำเนินงานของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้ง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม,” **วารสารวิทยาการ จัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.** 4, 2 (2560): 22-32.
- ภิญโญ เกียรติภิญโญ. **ปฏิบัติสำหรับการเลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไม.** สมุทรปราการ: เมืองเกษตรแมกกาซีน, 2545.
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่งจันทบุรี. **ทะเบียนรายชื่อผู้ได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ. จันทบุรี: ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่งจันทบุรี, 2563.**
- อนุสรณ์ แสนษา. **ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการเลี้ยงปลานิลของเกษตรกร ในจังหวัดเชียงใหม่.** วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2549.
- อารดา เทพนรงค์. **ปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อการลงทุนเลี้ยงกุ้งก้ามกราม: กรณีศึกษาการเลี้ยงกุ้งก้ามกราม อำเภอบางปลาเจ้าจังหวัดสุพรรณบุรี. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2559.**
- Dore, I. and Frimodt, C. **An Illustrated Guide to Shrimp of the World.** New York: Osprey Books Huntington, 1993.
- Yamane, T. **An Introductory Analysis.** 2nd ed. New York: Harper and Row Publication, 1967.

PROCEEDINGS

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัย (SYMPOSIUM) ระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 13
The 13th Graduate Research Conference

PROCEEDINGS การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัย (SYMPOSIUM) ระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 13

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

GRADUATE SCHOOL, UBON RATCHATHANI RAJABHAT UNIVERSITY

Tel.045-352097 Fax.045-352120 www.graduate.ubru.ac.th

วันเสาร์ที่ 3 เมษายน 2564

ณ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

GRADUATE SCHOOL, UBON RATCHATHANI RAJABHAT UNIVERSITY

PROCEEDINGS

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 13

The 13th Graduate Research Conference

วันเสาร์ที่ 3 เมษายน 2564

จัดโดย

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

เอกสารหลังการประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 13

วันเสาร์ที่ 3 เมษายน 2564

ณ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ธรรมรักษ์ ละอองนวล

อธิการบดี

รองศาสตราจารย์ ดร. มาลี ไชยเสนา

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รองศาสตราจารย์ชาญชัย สุกใส

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒน์ บรรลือ

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชนันรัตน์ รูปใหญ่

กองบรรณาธิการ

นางสาวชลญา สังข์ทรัพย์

นางสาวนงลักษณ์ คำเต็ม

นายศุภศิศิลป์ พันธงาม

นางสาววิชญา ทองกลม

เลขานุการกองบรรณาธิการ

นางสาวปณิดา ธรรมวงศ์

เจ้าของลิขสิทธิ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

เลขที่ 2 ถนนราชธานี ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี 34000

โทรศัพท์ 045-352-097, 352000-29 ต่อ 3016 โทรสาร 045-352-120

<http://www.graduate.ubru.ac.th>

บทความวิจัยที่ปรากฏในเอกสารหลังการประชุมวิชาการนี้ได้รับการตรวจสอบความถูกต้องจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี กองบรรณาธิการได้ดำเนินการจัดทำรูปเล่ม ถ้าต้องการนำไปเผยแพร่ต้องได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองวิทยาทักษะบทความ (Peer Reviewers)

รองศาสตราจารย์ ดร. สมาน อัครภูมิ

รองศาสตราจารย์ ดร. สันญา เคนาภูมิ

รองศาสตราจารย์ ดร. จำลอง วงษ์ประเสริฐ

รองศาสตราจารย์ ดร. เผ่าไทย วงศ์เหลา

รองศาสตราจารย์ ดร. นพรัตน์ ส่งเสริม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา พยุหะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อุดม ทิพรราช

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุพรรณิ อะโอภิ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิศานาจ โสภาพล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒน์ บรรลือ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชนันรัตน์ รูปใหญ่

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี